O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"Tasdiqlayman"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E.Po'latov
2024 yil "___" ________

Ro'yxatga olindi: № FD-09-25
2024 yil "29" august

BARQAROR MOLIYA

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohas: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Magistratura mutaxassisligi: 70410501- Moliya

Samarqand-2024

Fan/modul kodi		O'quv yili	Semestr	Kreditlar
BAM1205		2024–2025	2	5
Fan/modul turi		**Ta'lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
Majburiy		O'zbek/rus		4
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Barqaror moliya	60	90	150

2

I.Fanning mazmuni.

"Barqaror moliya" fanini o'qitish orkali kelgusila magistraturada ta'lim olayotganlarni mamlakatni ijtimoiy – iqtisodiy rivojlanishini ta'minlanishida o'z hissasini qo'shadigan malakali iqtisodchi mutaxassislarni yetishtirish, shu o'rinda iqtisodchi mutaxassislar bo'lib yetishadigan, davlat moliyasini rejalashtirish istiqbollari, moliya siyosatining strategik va taktik vazifalari haqida nazariy bilimlar berish, ularda davlatning hozirgi davrdagi moliya siyosatining asosiy yo'nalishlari bo'yicha ko'nikmalar hosil qilish ushbu fanning asosiy maqsadini tashkil etadi.

Fanning vazifasi - "Barqaror moliya" fani magistrantlarga o'z predmetini o'rgatish uchun quyidagi vazifalarni qo'yadi:

- Barqaror strategiyasining ijtimoiy – iqtisodiy moxiyatini o'rganish;
- Barqaror siyosatining strategik va taktik vazifalarini o'rganish;
- Barqaror rejalashtirish va istiqbollashtirish usullari va tamoyilari, ularni boshqarish asoslarini o'rganish;
- Barqaror strategiyasini ishlab chiqishni rivojlangan mamlakatlar tajribasidan o'rganish shular jumlasidandir.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, moliyaviy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

3

II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUZA MASHG'ULOTLARI)
MOLIYANING NAZARIY ASOSLARI (1 MODUL)

1-mavzu: "Barqaror moliya" fanining predmeti va mazmuni

"Barqaror moliya" fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. Fanni o'qitishning mazmuni va boshqa fanlar bilan aloqadorligi. Barqaror strategiyasi va taktikasi haqidagi tushunchalar.

2-mavzu: Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi iqtisodiyotni rivojlantirish va istiqbolini belgilashda tutgan o'rni.

Taraqqiyot strategiyasining amaliy ahamiyati. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirish imkoniyatlar. Insonparvar adolatli davlatda kuchli ijtimoiy siyosat: mohiyat va imkoniyatlar. Adolatli ijtimoiy siyosat yangi o'zbekiston rivojlanishining muhim istiqboli sifatida

3 mavzu: Moliyaviy siyosatning mazmun, moxiyati va moliyaviy siyosatning turlari.

Moliyaviy siyosat tushunchasi mazmuni va uni baxolash metodologiyasi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida moliya siyosat va moliyaviy tartibga solish. Utish davri iqtisodiyotini boshqarishda moliya siyosatining roli. Moliya siyosatiga oid iqtisodchi olimlarning karashlari va bu xususidagi munozaralar. Hisob-moliya va balans siyosatining mazmun mohiyati. Byudjet va pul kredit siyosati, uning dastaklari. Korxona moliyaviy siyosati va uni takomillashtirish.

4-mavzu: Barqaror moliyaviy siyosat va xujalik sub'ektlari faoliyatini tartibga solishning soliqsiz usullari.

Iqtisodiyotni tartibga solishda hisob-moliya va balans siyosatining ahamiyati, vazifalari va iqtisodiy dastaklari. Pul-kredit va tulov hisob-kitob tizimi va korxona moliya siyosati. Iqtisodiyetni pul-kredit va tulov hisob-kitob tizimi orqali tartibga solish. Iqtisodiyotda tarkibiy-mulkiy uzgarishlarning moliyaviy jixatlari. Korxona moliyasini taxminlashtirish va korxona moliyaviy siyosati.

5-mavzu: Barqaror soliq siyosati va korxonalarning byudjet bilan aloqalarini tartibga solish.

Barqaror soliq siyosatining mazmun va mohiyati. O'zbekiston Respublikasi mustaqil soliq siyosati – soliq tizimining muhim tarkibi sifatida. Foydadan soliq va mablaglarining avanslashuvi muammosi. Korxonalar daromadidan va mulkidan soliq hamda byudjetdan tashkari tulovlar tizimi.

6-mavzu: Barqaror soliq solish og'irligi tushunasining mazmuni va soliq og'irligini mukammallashtirish yullari.

Soliq og'irligi haqidagi dastlabki tushunchalar. Soliq og'irligi to'g'risidagi tushuncha. Soliq og'irligini aniqlash uslubiyoti tahlili. Soliq og'irligining moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'siri. Soliq og'irligi va uning xolatini belgilovchi omillar. Solik og'irligini mukammal taqsimlash. Soliq yukini mukammalashtirishda byudjet siyosatining mutanosibligini ta'minlash

7-mavzu:Davlatning byudjet siyosati va soliq og'irligini pasaytirishning zarurligi, vazifalari va O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisga murojaatnomasi mazmun mohiyati.

Byudjet siyosatining mohiyati, vazifalari va iqtisodiyot erkinlashuvi sharoitidagi xususiyatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisga murojaatnomasi mazmun mohiyati.

8-mavzu:Byudjet siyosati va iqtisodiyotni byudjet orqali tartibga solish.

O'zbekiston Respublikasi mustakilligi yillarida byudjet tizimidagi muxim ijobiy siljishlar. Byudjet siyosati va byudjet orqali tartibga solish soxalari. Utish davri iqtisodiyotida byudjet orqali moliyalashtirish xususiyatlari.

9-mavzu:Byudjet va pul-kredit siyosati va valyuta tizimini liberallashtirishning ahamiyati.

Byudjet siyosatining yo'nalishlari. Pul kredit siyosatining vositalari va yo'nalishlari.Byudjet va pul- kredit siyosatining hozirgi zamon muammolari va ularni bartaraf etish. Valyuta tizimini liberallashtirishning ahamiyati.

10-mavzu:O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini moliyaviy barqarorlashtirish.

Ijtimoiy soxalarni moliyalashtirish. Iqtisodiy o'sish va korxonani moliyasini sog'lomlashtirish. Iqtisodiy usish strategiyasi. Fan-texnika tarakiyotini moliyalashtirish manbalarini stabilligini ta'minlash strategiyasi. Fan-texnika tarakkiyetiga investitsiyalarni moliyalashtirish, ijtimoiy- iqtisodiy tarakkiyetning strategik yunalishi va muxim mezoni sifatida.

11-mavzu:Davlat moliyasini boshqarish strategiyasi.

Byudjet takchilligini boshqarish yullari. Inflyatsiya jarayonini boshqarishning moliyaviy muammolari. Xalk xo'jaligida hisob-kitob tizimini takomillashtirishning moliyaviy jixatlari.

12-mavzu:Korxonalar faoliyatida zamonaviy strategiyalardan foydalanish samaradorligi

Korxonalarda moliyaviy strategiyalarni ishlab chiqish va joriy etish. Korxona faoliyat yuritishida qo'llaniladigan zamonaviy strategiyalar, ularning turlari. Korxonalar faoliyati samaradorligini oshirishda zamonaviy strategiyalardan foydalanish.

13-mavzu:Xozirgi zamon moliyaviy siyosatining strategik muammolari.

Davlat moliya siyosatining strategik va taktik vazifalari. O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning moliyaviy masalalari

III. AMALIY MASHG'ULOTLARLAR BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR
(Seminar mashg'ulotlari)

IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulot uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

- "Barqaror moliya" fanining predmeti va mazmuni
- Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi iqtisodiyotni rivojlantirish va istiqbolini belgilashda tutgan o'rni
- moliyaviy siyosatning mazmun, moxiyati va moliyaviy siyosatning turlari.
- moliyaviy siyosatning mazmuni va moxiyati
- moliyaviy siyosat turlari
- moliyaviy siyosat va xujalik sub'ektlari faoliyatini tartibga solishning soliqsiz usullari.
- iqtisodiyotni tartibga solishda hisob-kitob va korxona moliyaviy strategiyasining ahamiyati
- iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlarning moliyaviy jixatlari va korxona moliyaviy strategiyasi.
- soliq siyosati va korxonalarning byudjet bilan alokalarini tartibga solish
- soliq solish og'irligi tushunchasining mazmuni va soliq og'irligini mukammallashtirish yullari
- soliq solish og'irligi tushunchasining mazmuni, moxiyati.
- soliq og'irligini mukammallashtirish yullari
- soliq og'irligining moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'siri va uning xolatini belgilovchi omillar taxlili.
- davlatning byudjet siyosati va soliq og'irligini pasaytirishning zarurligi, vazifalari va O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisga murojaatnomasi mazmun mohiyati
- byudjet siyosati va iqtisodiyotni byudjet orqali tartibga solish
- byudjet va pul-kredit siyosati va valyuta tizmini liberallashtirishning ahamiyati
- O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini moliyaviy strategiyasi
- davlat moliyasini boshqarish yullari
- davlat moliyasini boshqarishning moliyaviy jixatlari
- davlat moliyasini boshqarish strategiyasi va yunalishlari
- korxonalar faoliyatida zamonaviy strategiyalardan foydalanish samaradorligi
- xozirgi zamon moliyaviy siyosatining strategik muammolari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. MUSTAQIL TA'LIM

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladiga mavzular:

	- Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirish hamda ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari; - Moliyaviy siyosatning mazmun, moxiyati va moliyaviy siyosatning turlari; - Moliyaviy siyosatning mazmuni va moxiyati; - Bozor iqtisodiyoti sharoitida moliya siyosat va moliyaviy tartibga solish; - Moliyaviy siyosat turlari; - Korxona moliyaviy siyosati va uni takomillashtirish; - Moliyaviy siyosat va xujalik sub'ektlari faoliyatini tartibga solishning soliqsiz usullari; - Soliq siyosati va korxonalarning byudjet bilan alokalarini tartibga solish; - Mustaqil soliq siyosati – soliq tizimining muhim tarkibi sifatida; - O'zbekiston Respublikasi soliq siyosatining asosiy yo'nalishlari; - Korxonalar daromadidan va mulkidan soliq hamda byudjetdan tashkari tulovlar tizimi; - O'zbekiston Respublikasi soliq siyosatini takomillashtirish yo'llari; - Soliq solish og'irligi tushunchasining mazmun, moxiyati; - Soliq og'irligining korxonaning moliyaviy xujalik faoliyatiga ta'siri taxlili; - Soliq og'irligini mukammallashtirish yullari; - Soliq og'irligini pasaytirish yuzasidan rivojlangan davlatlar ijobiy tajribalari tahlili; - Soliq yukini mukammalashtirishda byudjet siyosatining mutanosibligini ta'minlash; - O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisga murojaatnomasi mazmun mohiyati; - Soliq og'irligini pasaytirish yuzasidan rivojlangan davlatlar ijobiy tajribalari tahlili; - Byudjet siyosati va iqtisodiyetni byudjet orqali tartibga solish. - Byudjet siyosati va byudjet orqali tartibga solish soxalari; - Byudjet va pul-kredit siyosati va valyuta tizmini libirallashtirishning ahamiyati; - Valyuta tizmini libirallashtirishning ahamiyati; - O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotini moliyaviy barqarorlashtirish; Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
4	**V.Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalari)** "Barqaror moliya" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida magistr: - "Barqaror moliya" fanining predmeti va mazmunini;

	- Moliyaviy siyosat va bozor tipidagi iqtisodiyotga o'tishni; - Moliyaviy siyosat tushunchasi mazmunini; - Bozor iqtisodiyoti sharoitida moliya siyosatini; - Moliyaviy siyosati turlarini; - Moliyaviy siyosat va xo'jalik sub'ektlari faoliyatini tartibga; solishning soliqsiz usullarini bilishi kerak - Hisob-moliya va balans siyosatining ahamiyati bo'yicha; - Pul-kredit va to'lov-hisob-kitob tizimi va korxona moliya siyosati bo'yicha; - Soliq siyosati va korxonalarning byudjet bilan alokalarini tartibga solish bo'yicha; - Soliq siyosatining mazmun va mohiyati bo'yicha; - Soliq og'irligining moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'siri bo'yicha; - Soliq og'irligini mukammal taqsimlash bo'yicha; - Soliq og'irligini mukammallashtirishdagi tadbirlar bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak; - Davlatning byudjet siyosati va soliq og'irligini pasaytirishning zarurligi, mohiyati va vazifalari to'g'risida; - Byudjet siyosati va Iqtisodiyotni byudjet orqali tartibga solish to'g'risida; - Byudjet va pul-kredit siyosati to'g'risida; - Iqtisodiy o'sish va korxonani moliyasini sog'lomlashtirish to'g'risida; - Davlat moliyasini boshqarish to'g'risida; Xozirgi zamon moliyaviy siyosatining strategik muammolari to'g'risida malakaga ega bo'lishi kerak.
5	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari** • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish; • jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • kichik guruhlarda ishlash; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni yechish; • so'rov o'tkazish; • muammoni hal qilish.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni tula uzlashtirish, taxlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, urganilayotgan jarayonlar haqida mustakil

	mushoxada yuritish va joriy, oralik nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriklarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha yozma ishni topshirish.
7	**ASOSIY ADABIYOTLAR:** 1. O'zbekiston Respublikasi Byudjet Kodeksi: Rasmiy nashr - O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi. – T.: "Adolat", 2015 y -304 b. 2. Malikov T., Olimjonov O. Moliya. Darslik. T.: —Iqtisod-Moliya, 2019. - 920 b. 3. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya. Darslik. Toshkent: "Noshir", 2012 y. 712 b. 4. O'zbekiston Respublikasida byudjet tizimi va jarayoni: o'quv qo'llanma / -O.G'aybullayev, U.O'roqov. – T.:Bartria press, 2015. – 168 b. 5. J.R.Zaynalov, D.X.Aslanova, T.B.Imomqulov Xalqaro moliya munosabatlari. Darslik - T.: "Iqtisod-moliya", 2020. - 688 b. 6. J.R.Zaynalov, E.N.Xodjayev, B.Sh.Xusanov, N.X.Ro'zibayeva va boshqalar; Investitsiya: Darslik -T.: "Iqtisod-moliya", 2020. - 316 b. **Qo'shimcha adabiyotlar** 5.Zaynalov J.R., Aliyeva S.S., Axrorov Z.O. va boshqalar. "Soliq va soliqqa tortish" o'quv qo'llanma Samarqand.: "Zarafshon", 2019 y.-420 b 6.Zaynalov J.R., Aliyeva S.S., Axrorov Z.O. va boshqalar. "Moliya: Korxonalar moliyasi" Darslik, T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2018 y,-268 b 7.Х.Асатуллаев, Б.Турсунов, А.Маманазаров. Корхоналарни ривожлантириш стратегияси. (Маърузалар матни).– Т.: 2019, 520 бет. **Internet saytlari:** 1.www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Hukumati sayti; 2.www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi portali; 3.www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi. 4.www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat Soliq qo'mitasi rasmiy sayti. 5.www.openbudget.uz - O'zbekiston Respublikasi —Ochiq byudjet portali. 6.www.sciencedirect.com - Xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi.
8	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgust dagi \_\_-sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ED-09-25)
8	**Fan/modul uchun ma'sul:** **Zaynalov Jaxongir Rasulovich**– SamISI, "Moliya" kafedrasi mudiri professori, i.f.d.
9	**Taqrizchilar:** **I.Salamov** – SamVMI "Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi" kafedrasi dotsenti, i.f.n. **R.Turaqulov** – Samarqand shahar hokimligi moliya bo'limi boshlig'i birinchi o'rinbosari